

5. juli 2018

Skolenedleggelse – viktige prinsipper

Barnets beste

Kommunen skal ta hensyn til hva som er best for barn i alle avgjørelser som kan bety noe for barn. Det står i barnekonvensjonen artikkel 3. Barnekonvensjonen er inkorporert i menneskerettsloven og har status som norsk lov. Dette betyr at kommunen alltid må vurdere hva som er barnets beste når de skal ta en avgjørelse som vil få virkning for barn, for eksempel i vedtak om skolenedleggelse. Momenter som kan være av betydning er spesielle behov hos elever, klassestørrelse, skolemiljø, pedagogisk miljø osv, barns rett til lek og fritid. Lang skolevei og kvaliteten på skoleskyssen er også viktige momenter i vurderingen som må tas.

Kommunen må vise i begrunnelsen for avgjørelsen at prinsippet om barnets beste har blitt ivaretatt. De må forklare hva de mener er til barnets beste, og hvilke kriterier dette er basert på. Der hvor også andre hensyn kommer inn, må kommunen vise hvordan barns interesser har blitt veid opp mot eventuelle andre hensyn. Dersom andre hensyn veier tyngre enn barnets beste, skal dette fremgå av saken.

Retten til å bli hørt

Barn har rett til å bli hørt i alle saker som betyr noe for dem. Det står i barnekonvensjonen artikkel 12. Barns rett til å bli hørt er spesielt viktig når en skal vurdere hva som er «barnets beste» etter artikkel 3 i barnekonvensjonen. At barn har blitt hørt i en sak om skolenedleggelse, må fremgå av saken. Kommunen skal legge opp til en saksbehandling der barn og unge blir invitert til å delta, og meningen deres skal fremgå av saksfremlegget.

Hele prosessen med å høre barn må være barnesensitiv. Det betyr at barnet må forstå hva det er med på, at de som hører barnet må bruke et språk barnet forstår, og at barnet må få uttale seg om ting som er relevante for barnet. Det betyr også at selve høringen må gjennomføres på en skånsom måte, slik at den ikke får negative konsekvenser for barnet.

Å be om lovlighetskontroll av kommunale vedtak

Dersom kommunen har avgjort noe som berører barn, og du mener at de ikke har vurdert barnets beste, eller at barn ikke har blitt hørt, kan dette vurderes i en lovlighetskontroll. Eksempler på kommunale avgjørelser kan være vedtak om skolenedleggelse.

Lovlighetskontroller er regulert i kommuneloven § 59. I en lovlighetskontroll skal det kontrolleres om avgjørelsen er lovlig sett opp mot ulike bestemmelser, også barnekonvensjonen. Det at barnets beste ikke er vurdert, kan både bety noe for vurderingen av om vedtaket innholdsmessig er lovlig, og det kan være en saksbehandlingsfeil. Det at barn ikke er hørt, kan være en saksbehandlingsfeil som gjør at vedtaket ikke har blitt til på en lovlig måte. Dersom barnets beste ikke er vurdert, eller barnets rett til å bli hørt ikke er

ivaretatt, kan det føre til at fylkesmannen opphever vedtaket, fordi det er ugyldig.

Å sette i gang en lovlighetskontroll kan enten skje ved at medlemmer av kommunestyret bringer saken inn for fylkesmannen, eller ved at fylkesmannen av eget initiativ tar en avgjørelse opp til kontroll. Dette betyr at for å få gjennomført en lovlighetskontroll, må du henvende deg til politikerne i kommunen, eller til fylkesmannen. Fylkesmannen kan ikke gjøre en lovlighetskontroll på alle typer avgjørelser.

Hjelp videre i saken

Hvis du har spørsmål om skolenedleggelse, og hva dere kan gjøre videre i saken, kan dere ta kontakt med fylkesmannen. Fylkesmannen skal gi deg råd og veiledning.

Kontaktinformasjon til alle fylkesmennene finner du [her](#).

LUFS, Landslaget for nærmiljøskoler, som jobber for opprettholdelse av nærskoler, kan også kontaktes for bistand. Se www.lufs.no